

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM
POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
V ODDAJI »TV KLUB« NA POP TV
24. februar 2008

PETRA KERČMAR: Dober večer želim. V TV Klubu lepo pozdravljam predsednika vlade gospoda Janeza Janšo. Dober večer.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer.

PETRA KERČMAR: Pravkar bomo v ozadju videli, kaj se ta trenutek dogaja tudi pred predsedniško palačo. Vidimo, še vedno je ogromno ljudi, ki so prišli pred predsedniško palačo, da bi se še zadnjič poklonili nekdanjemu predsedniku Dr. Janezu Drnovšku. Gospod Janša, tudi vi ste ob izreku sožalja dejali, da je dr. Drnovšek kljub bolezni zmogel še veliko moči, da je aktivno zagovarjal solidarnost za ljudi v stiski. Kdaj sta se z gospodom Drnovškom nazadnje slišala in ali sta morda zgladila nekatere spore, ki sta jih imela predvsem v drugem delu mandata na relaciji predsednik vlade predsednik države?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Mislim, da sva zadnjič govorila nekje jeseni po telefonu. Kar se sporov tiče pa je bilo tako. Politika je prostor srečevanja in žal, tudi razhajanj. Vedno, ko vstopaš v politiko, moraš računati vedno tudi na to, da so tam tudi tisti, ki imajo drugačne poglede. Končno je to povsem normalno. Vendar, ko sem zadnja dva dni razmišljal o tem, kdaj je prihajalo do eventualnih kratkih stikov z dr. Drnovškom, sem ugotovil, da je to bilo večinoma takrat, kadar so bili vmes posredniki. Kadar je bila neposredna komunikacija je bilo sodelovanje dobro. Tudi takrat, kadar sva bila na različnih političnih polih. On je namreč znal, tudi, ko je bil predsednik vlade, včasih tudi v nasprotju s svojim najožjim krogom, poiskati stik z opozicijo. Spomnim se takih trenutkov. Ko se je dogovarjal za sporazum Drnovšek-Račan, sva celo dopoldne sedela na Bledu ob zemljevidih in čakala kakšen bo odgovor hrvaške strani. Glede na to, da ni imel podpore v koaliciji, smo se takrat pogovarjali širše, ker je šlo za nek nacionalni interes. Tudi ta množica, ki čaka na to, da se vpiše v žalno knjigo, je povsem razumljiva. Dr. Drnovšek je dobil na zadnjih volitvah, ko je kandidiral za predsednika republike, podporo sto tisočev. Marsikdo bi se želel od njega posloviti recimo na pogrebu. To zdaj ni mogoče in vpis v žalno knjigo je edino takšno konkretno dejanje, s katero lahko izkažeš neko spoštovanje.

PETRA KERČMAR: In prav dr. Drnovšek je bil med prvimi politiki, ki je recimo za Kosovo tako rekoč dejal, da je samo še vprašanje časa, kdaj bo Kosovo neodvisno in to se je v teh dneh dejansko tudi zgodilo. Potem smo bili priča različnim posnetkom kot so demonstracije v Beogradu, pa tudi posnetkov iz našega veleposlaništva, ko se je policija dobesedno umaknila s prizorišča, da so lahko potem huligani vdri in naredili škodo. Predsednik države, aktualni, gospod Türk se je tako odzval v smislu, da je treba zahtevati opravičilo in odškodnino. Tudi slovenska vlada je sicer zahtevala oz. obsodila samo dejanje, ampak samega opravičila in odškodnine ni zahtevala takoj. Mislim, da čez tri dni, če se ne motim. Zakaj tako pozno?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, to ne bo držalo. Mi smo formalne sklepe sprejeli na seji vlade, ki je bila v četrtek. Zaradi teh dogodkov nismo sklicevali izredne ali pa dopisne seje, vendar smo - mislim, da isto uro, ko se je ta vdor na slovensko veleposlaništvo zgodil - protestirali neposredno. Naš zunanji minister je poklical srbskega zunanjega ministra in mu povedal, da zahtevamo opravičilo, povračilo škode in kaznovanje storilcev in to smo ...

PETRA KERČMAR: Takoj, še isti dan?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Isto uro pravzaprav in žal odgovori niso zadovoljivi. Mislim pa, da je Srbija tukaj naredila zelo veliko napako. Če nekdo govori o spoštovanju mednarodnega pravnega reda, potem najbrž ni ravno verodostojen, če sam ta red neposredno krši in to tako, da prizadene interese številnih držav, tudi tistih, ki recimo niso bile neposredno vpletene v ta dogajanja.

PETRA KERČMAR: In kako Slovenija kot predsedujoča Evropski uniji krmari med vsemi temi velikimi silami, ravno na področju Kosova? Priznati Kosovo, ne priznati Kosovo. ker na eni strani imamo Srbijo s katero odlično in zelo dobro sodelujemo na gospodarskem področju. Potem vemo, kakšni so predlogi ZDA. Zadnje dni pa ves čas poslušamo tudi Rusijo, ki državam, ki so ali pa, ki še bodo priznale Kosovo celo grozi, najprej s silo in potem z nepredvidljivimi posledicami. Kako Slovenija krmari, kakšno je stališče?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, Rusi imajo tukaj svoje interese. To, kar sedaj izjavljajo ni nobeno presenečenje, ker so to napovedovali v naprej in se je to pričakovalo. Mislim, da iz teh izjav, ki so bile izrečene na relativno nizki ravni - mislim, na izjave o uporabi sile - kaj veliko ne bo. Tudi v interesu Rusije ni, da se ta regija destabilizira, ker bi to ogrozilo tudi njene interese.

PETRA KERČMAR: Ampak je Slovenija malce previdna pri samem priznanju Kosova, ravno zaradi tega?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, kar se tiče razglasitve neodvisnosti, priznanja in tudi deljene reakcije mednarodne javnosti, to je bilo vse pričakovano. Šlo je samo za vprašanje časa. Vprašanje priznanja ni ključno vprašanje. Tisto kar je, za kar je bilo potrebno poskrbeti, za kar je na slovenska ramena padla velika teža odgovornosti je bila ali pa še vedno je, skrb za stabilnost te regije in Evropske unije, ki smo jo mi koordinirali v tem času. Ko so se sprejemale najpomembnejše odločitve, se ni ukvarjala s tem ali bo Evropska unija priznala Kosovo ali ne, ker to ni v pristojnosti Evropske unije. To je v pristojnosti vsake države posebej. Vedelo se je v naprej približno, kdo bo takoj priznal, kdo v drugem valu, kdo kasneje. Tisto, kar je bilo pomembno je to, da so se sprejele odločitve o napotitvi evropske misije, misije evropske varnosti in obrambne politike in civilne misije, ker to so tiste ključne stvari, ki bodo v praksi zagotovile stabilnost oz. bodo zagotovile, da vsa ta dogajanja, ki spominjajo na dogajanja v 90-tih letih z mitingi, grožnjami, močnimi besedami, ki zelo spominjajo na Miloševićeve čase, da ta dejanja ne bodo povzročila enakih posledic kot pa so jih v 90-tih letih. Takrat je Evropska unija zamujala, mednarodna skupnost je zamujala. Zdaj mislim, da smo bili pravočasni, nekaj smo se naučili ali pa se je Evropa naučila iz te lekcije.

PETRA KERČMAR: Priznanje še sledi, ampak na domačem političnem prizorišču pa so seveda oči slovenske javnosti uprte predvsem v zadnje odmevne aretacije velike trojice, lahko rečem, med gradbinci in sicer: Zidarja, Tovšakove in pa Črnigoja. Na dan so prišli tudi dokumenti, ki razkrivajo, kako so ti posli pravzaprav potekali. Zdaj pa me zanima - to se je sicer prvič zgodilo, da so se zgodile, tako bom rekla, odmevne aretacije, pa vendarle - na drugi strani je bila ves čas država, ta, ki bdi nad porabo davkoplačevalskega denarja. Tukaj je tudi nekdanji član Računskega sodišča, gospod Jakše, s prstom pokazal na ministrstvo za finance, češ, ministrstvo bdi nad tem in gradbinci so že lahko izkoriščali, kar

so, če so, da vendarle pa smo mi tisti oziroma država, ministrstvo, ki potem to nadzira in mora to preprečiti. Kolikšna je tukaj ta odgovornost?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, jaz mislim, morda se motim, ampak mislim, da ne. Na prvi seji te vlade, že v decembru leta 2004, takoj po prisegi, smo se ukvarjali s tem vprašanjem - in mislim, da ravno na predlog finančnega ministra - z Darsom in nekaterimi vprašljivimi zadevami. Skoraj ni bilo seje ali pa ni bilo meseca v tem mandatu, ko kakšen od teh problemov ne bi prišel na dan. Problem pa je bil, da so te stvari bile tako povezane, da se nikakor v ničemer ni prišlo do konca. Zdaj ne govorim o tem konkretnem primeru, ki mislim, da je tudi neka bolj ali manj stranska zadeva, čeprav je investicija vredna 20 milijonov evrov, mislim na ta letališki stolp. Nihče v vladi ni vedel, da poteka preiskava na tem konkretnem primeru. Tisto kar je bilo odločilno za to, da smo se začeli odmikati od neke stare prakse - ko so bile sklenjene pogodbe za avtoceste in za predore in te pogodbe so potem z aneksi preraščale osnovno ceno, ponekod tudi za nekaj krat - je to, da smo zagotovili, da je več različnih institucij začelo funkcionirati drugače, da smo prišli do tega?

PETRA KERČMAR: In zato ste potrebovali tri leta potem?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, ne, je bilo potrebno marsikaj. Tudi v kadrovskem smislu, tudi v smislu spremembe zakonodaje in seveda tudi v smislu izgradnje nekaterih institucij, ki jih leta 2004 ni bilo v tem smislu, da bi lahko praktično delovale. Več ali manj gre pri teh stvareh za širok krog povezanih ljudi in preden pridejo rezultati, zato da pridejo na koncu rezultati, je treba vložiti zelo veliko dela.

PETRA KERČMAR: Kako pa v bistvu odgovarjate na same očitke, ki smo jih slišali, da gre v bistvu za politizacijo samih aretacij? Tudi na sobotnem shodu SDS-a ste dejali, da v bistvu izid boja med tem kapitalom in demokracijo bo odvisen predvsem od SDS-a in ta izjava je potem izzvala kar nekaj replik. Pa bi morda predlagala, da bi poslušala tudi predsednika SD-ja, gospoda Pahorja kaj pravi.

BORUT PAHOR: Neprimerna zato, ker se kot sem rekel, politika mora vzdržati slehernega komentarja, bodisi pohvale ali graje dela pristojnih institucij, ker bi to bilo lahko razumljeno kot pritisk na njihovo neodvisno delo.

NOVINARKA: In vi to razumete kot pritisk?

BORUT PAHOR: Da.

PETRA KERČMAR: Gospod Janša, komentar.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Saj to je bilo morda verodostojno, če bi se tega v opoziciji res držali, ampak ta vlada je bila tri leta kritizirana, da je pred volitvami obljubljala veliko rezultatov na področju boja proti gospodarskemu kriminalu in korupciji in da teh rezultatov ni. Mi smo skozi govorili, da vzpostavljamo pogoje. Vlada se ne ukvarja s konkretnimi primeri, je pa dolžna zagotoviti, da bodo pristojne institucije imele pogoje za delo in da ne bodo pod političnim pritiskom. To, da kakšnih, recimo temu bolj učinkovitih ukrepov proti gospodarskemu kriminalu in korupciji ni bilo tudi že v prejšnjih mandatih, je treba pripisati prav političnemu vplivu in včasih se je prav čutilo na kakšnih sestankih, da se nekako čaka na to, da bo politika rekla ali nekaj narediti ali ne. Trajalo je nekaj časa, da se je dopovedalo, da politika nima tukaj kaj govoriti, da je treba delati po zakonu, da ni potrebno dovoljenje za to, da se dela, za to, da smo pred zakonom vsi enaki, da je tisto kar zakon naroča dopustno. To je bil zelo velik problem in jaz bi pač pričakoval, da tisti, ki so skozi kritizirali vlado, da teh pogojev ne vzpostavlja, da zdaj, ko po dolgem trudu prihajajo rezultati, da bomo dobili kakšno pohvalo.

PETRA KERČMAR: Pravkar ste dejali, pred zakonom smo vsi enaki. To ves čas zatrjujete. Že pred volitvami ste in zdaj tudi na shodih in sicer v vaši stranki. Pa me zanima, zakaj potem tega ne upoštevate tudi pri samem predlogu računskega sodišča, ki vas je pozvalo, da razrešite - zaradi hudih nepravilnosti - ministra za okolje, gospoda Janeza Podobnika oziroma tudi, ko so zahtevali odgovor v roku pravijo, da so dobili odgovor o neodgovoru, kaj zdaj to pomeni? Na eni strani kar se tiče boja proti tajkunom in pa samih gradbincev enak zakon za vse, na drugi strani pri gospodu Podobniku, ministru drugače?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, slovenska ustava je zelo jasna. V ustavi piše kdo predlaga v imenovanje ministre, kdo jih razrešuje, kdo lahko predlaga razrešitev. Ta določba računskega sodišča je lahko takšna, kot si jo tolmači računsko sodišče. Po mnenju številnih ustavnih pravnikov pa je lahko tudi drugačna. To drugo mnenje pravi, da neke institucije kot je računsko sodišče, ki je nadzorni organ, ne more posegati v ustavno razmerje med zakonodajno in izvršno oblast.

PETRA KERČMAR: Ampak je pa najvišji organ, ki bdi nad porabo javnega denarja in se nekako pričakuje, da se ga spoštuje. In se ga je, v primeru nekaterih razrešitev.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Še nikoli doslej se ni zgodilo, da bi katero koli računsko sodišče na svetu predlagalo zamenjavo ministra. Tudi v Sloveniji se to ni zgodilo, čeprav je računsko sodišče odkrilo že bistveno hujše kršitve. Tukaj se postavljajo tudi nekatera vsebinska vprašanja in dileme, ampak zdaj govorimo o formalnosti. Dokler te formalnosti ne bodo razrešene, dokler jaz ne bom imel kolikor toliko enotnega mnenja pravnih institucij kako ravnati v tem primeru, se ne bom odločal. Bilo bi nepošteno od mene, da bi ravnal. Kar se pa tiče vsebine, veste, je pa računsko sodišče odkrilo, da so se nezakonnosti dogajale v obdobju od leta 2002 do leta 2005, v času, ko gospod Podobnik ni bil minister. Njemu se očita, da teh zakonitosti, ki jih je zagrešila prejšnja vlada, ni odpravil v roku, ki mu je bil določen.

PETRA KERČMAR: Tako, in zato poziv o razrešitvi. Tako.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tukaj je, zagotovo računsko sodišče vsebinsko ima argumente za to trditev, vsaj deloma, vendar pa je ukrep, ki je predlagan, nesorazmeren z ukrepi, ki so jih predlagali v vseh prejšnjih primerih, ko so obravnavali takšne primere. S tem jaz ne govorim, da morda na koncu ne bo tako, kot pač zahteva računsko sodišče, ampak preden bom jaz to predlagal, ker jaz ne zamenjujem - mediji pišejo ...

PETRA KERČMAR: Predlagate državnemu zboru.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Pišejo, Janša noče razrešiti ministra. Veste, tudi, če bi jaz predlagal ministra v razrešitev državnemu zboru, mora za to glasovati večina v državnem zboru. Če bi jaz brez nekih trdnih pravnih osnov predlagal zamenjavo ministra za okolje štiri tedne pred obravnavo okoljsko energetskega paketa na Evropskem svetu in bi se spustili v dvomesečno proceduro iskanja novega ministra, zamenjave starega in iskanja novega, bi Evropska unija na to slovensko vlado nekoliko čudno gledala.

PETRA KERČMAR: Dobro. Morda samo še na kratko gospod premier. Ta zadnja dogajanja - tudi gotovo z gradbeno afero - so tudi spremenila razmerja v javnem mnenju, takoj bomo videli tudi našo anketo Vox Populi, vaša stranka se je namreč popolnoma približala stranki Boruta Pahorja SD. Ali to pomeni, da zdaj na tem področju vi prevzimate pobudo in lahko pričakujemo, da bodo do volitev v jeseni še kakšne odmevne zadeve?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Veste, kaj si jaz mislim o anketah. Mislim, da sem to že večkrat poudaril, tudi v tej oddaji in tega ne želim ponavljati. Tudi se s tem ne obremenjujemo. Če zdaj govorim kot predsednik SDS, smo javno obljubili, da do konca predsedovanja, ko je Slovenija ali pa slovenska vlada obremenjena z dvojnimi naporji in dvojno nalogo, ne bomo vodili nobene kampanje in iz tega vidika se tudi z anketami ne ukvarjamo. Zagotovo je normalno, da v zadnjem letu mandata prihajajo tudi rezultati glede na vloženo delo, glede na projekte ali pa reforme, ki smo jih začeli v prvi polovici mandata. To je povsem normalno. Kar se pa tiče volitev, je pa zagotovo še vse v rokah volivcev in mnogi od teh še niso odločeni.

PETRA KERČMAR: Res pa je, da vse sovпада ravno to leto, ko so volitve, ravno zato so potem vsi, predvsem opozicija dejali, da gre za politizacijo zadev.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz bi si želel no, da vsaj do konca junija ta volilna kampanja, če jo že morajo voditi, ni bolj ostra kot pa bi bila, če Slovenija ne bi predsedovala Evropski uniji. Žal se zdaj včasih zdi, da je to še dodaten razlog za napade na vlado.

PETRA KERČMAR: Gospod premier, hvala lepa za pogovor.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vabilo.